

Plan van Aanpak

“Gebiedsproces Toekomstbestendig Watersysteem Noordelijk Flevoland”

1. Inleiding

Begin 2023 heeft Vitens aangegeven in het verzorgingsgebied Noordelijk Flevoland geen aanvragen voor nieuwe grootzakelijke wateraansluiting dan wel het vergroten van bestaande groot zakelijke aansluitingen, te kunnen honoreren. Daarnaast zijn er ook knelpunten in de capaciteit van de afvalwaterverwerking. Vanuit deze problematiek, het betreffende gebied en de samenhang tussen het afvalwatersysteem en het drinkwatersysteem bij het zoeken naar oplossingen is de huidige stuurgroep ontstaan.

De stuurgroep heeft op 23 mei 2024 een opdrachtomschrijving vastgesteld en om deze opdracht verder te kunnen gaan uitwerken is dit Plan van Aanpak (PvA) opgesteld. Dit Plan van Aanpak (PvA) is door het Kernteam in opdracht van de Stuurgroep Toekomstbestendig Watersysteem Noordelijk Flevoland opgesteld.

Dit PvA geeft inzicht in de opgave, de doelstellingen van het gebiedsproces, de thema's waaraan gewerkt gaat worden, de organisatie, de tijd en het budget dat daarvoor nodig is en de planning van de activiteiten.

2. De opgave

Achtergrond

Het Waterlab is een samenwerking tussen het SAF (Samenwerking Afvalwater Flevoland, waarin het Waterschap en de gemeenten verschillende waterthema's aanpakken), Vitens en provincie Flevoland. Binnen het Waterlab wordt vanuit praktijksituaties gezocht naar mogelijkheden om de “nieuwste” technologieën naar Flevoland te halen. Vanuit het Waterlab wordt al langer gewerkt aan de visverwerkende sector op Urk, bijvoorbeeld rondom het vraagstuk afvalwater (hergebruik per ondernemer). Conclusie was dat naast oplossingen per casus/bedrijf ook vanuit een bredere gebiedsbenadering een andere en meer op elkaar afgestemde oplossing zou kunnen ontstaan.

De Noordoostpolder en Urk kennen van oudsher een watervoorziening vanuit het oude vaste land (Overijssel). Vitens voorziet het gebied van drinkwater. Sint Jans klooster is het productiebedrijf dat het grootste deel van het water levert. De rest komt van productiebedrijf Havelterberg en productiebedrijf Engelsewerk.

Vanaf 2016 tot 2023 is de watervraag groter geweest dan geleverd kon worden met bestaande infrastructuur en binnen bestaande winvergunning. O.a. het toevoegen van de levering vanuit het Engelsewerk via IJsselmuiden-Ens en het reduceren van de lekverliezen sinds 2023 hebben ervoor gezorgd dat de kans op vergunningoverschrijding op Sint Jans klooster de komende jaren kleiner is geworden.

De toekomstige drinkwatervraag, vanuit huishoudens en industrie in de Noordoostpolder en Urk is stijgend. Hierbij is de grootste stijging voorzien tot 2030. Er is op dit moment geen mogelijkheid om in de volledige toekomstige watervraag te voorzien.

Bij deze opgave is het belangrijk om de zorgplicht met betrekking tot water goed in gedachten te houden, aangezien deze nauw verbonden is met de opdracht. In bijlage 1 wordt de zorgplicht verder toegelicht.

Uitdagingen

- *Voldoende Drinkwater c.q. Proceswater levering aan de watervragers (woningen en bedrijven);*
- *Voldoende Afvoer en verwerkingscapaciteit om het afvalwater te verwerking c.q. te benutten als grondstof, energie en/of waterbron;*
- *Economische ontwikkeling mede afhankelijk van waterbeschikbaarheid;*

- Voor nieuwe of voor uitbreiding van bestaande bedrijven is in Noordelijk Flevoland momenteel niet voldoende drinkwater beschikbaar.
- Water afkomstig van andere bronnen dat wordt gezuiverd tot proceswater is een mogelijke oplossing om bedrijven water te leveren. Dit (proces)water mag echter niet gemengd worden met drinkwater, waarmee er een apart leidingstelsel gerealiseerd moet worden.
- Door de groei van het aantal inwoners in Noordelijk Flevoland staat ook de beschikbaarheid van drinkwater voor burgers (huishoudelijk gebruik) onder druk.
Door het watergebruik voor bedrijfsprocessen op een andere manier in te richten, kan de druk op het gebruik van (drink)water uit grondwater worden verlicht, waarmee er meer drinkwater beschikbaar komt voor toekomstig huishoudelijk gebruik.
- Ook wordt in Noordelijk Flevoland door verschillende bedrijven grondwater (meestal brak water) gewonnen dat wordt gezuiverd en in het bedrijfsproces gebruikt wordt. Het brijn (geconcentreerde, veelal zoute reststroom) wordt, veelal niet legaal, teruggebracht in de bodem. De inzet van proceswater uit alternatieve bronnen kan voor deze bedrijven interessant zijn. Omdat het om een grote hoeveelheid proceswater gaat is het belangrijk deze watervraag mee te nemen in de op te stellen scenario's.
- Daarnaast is de benodigde riool- en afvalwaterzuiveringscapaciteit groter dan de beschikbare capaciteit, en is er een hoge vereiste afvalwaterkwaliteit. In een aantal kernen wacht op dit moment realisatie van uitbreiding voor woningbouw en bedrijventerreinen op voldoende afvoercapaciteit bij de hoofdgemalen. Uitbreiding van de afvoercapaciteit is enerzijds niet uitvoerbaar door netcongestie. Anderzijds is de rek uit de afvalwaterketen van riolering, transportstelsel en awzi om de toenemende hoeveelheid in te zamelen, af te voeren en te zuiveren afvalwater te kunnen verwerken.

Al deze uitdagingen hebben invloed op de ontwikkeling van nieuwe woningen, bedrijfsuitbreidingen en nieuw te vestigen bedrijven. Dit heeft een negatieve impact op het vestigingsklimaat, de economische concurrentiepositie en de werkgelegenheid in Noordelijke Flevoland. Sommige uitdagingen zijn urgent, andere spelen op middellange of lange termijn. Een integrale aanpak van het vraagstuk over het hele watersysteem is noodzakelijk om tot toekomstbestendige oplossingen te kunnen komen.

3. Waarom een gebiedsproces Toekomstbestendige Watersysteem Noordelijk Flevoland?

Voor de ontwikkeling van oplossingen is gekozen voor het samenwerken in een gebiedsproces* Toekomstbestendig Watersysteem Noordelijk Flevoland:

- Gezamenlijk gebied: de oplossingen voor het leveren van drink-/proceswater gaat het hele gebied aan, ook een deel van Overijssel.
- Veel verschillende partijen: Bij het watersysteem in Noordelijk Flevoland zijn veel partijen betrokken, deze partijen hebben allen hun eigen belangen en hebben ook verschillende culturen. Het is belangrijk dat alle partijen meewerken aan een integrale oplossing.
- Gezamenlijk doel: het gebiedsproces moet tot oplossingen leiden waarbij het gebruikswatersysteem zo is ingericht dat water niet de limiterende factor wordt voor verdere ontwikkeling op het gebied van woningbouw en bedrijvigheid. Zie verder hoofdstuk 4
- Het proces dient het koppelen van belangen en het verbinden van partijen om zodoende het gezamenlijke doel te behalen.

[= Definitie gebiedsproces: Een gebiedsproces is een proces gericht op het koppelen van belangen en het verbinden van partijen in een gebied voor een goede afweging van te realiseren doelen met belangen en mogelijkheden van betrokken partijen in het gebied op basis van beschikbare middelen.]*

4. Wat behelst het Gebiedsproces?

Door de deelnemende partijen is een gezamenlijke visie, doel, beoogde effecten, eind-/tussenresultaten en de scope van het gebiedsproces opgesteld, deze zijn hieronder letterlijk (in het kader) opgenomen.

Visie

Het watersysteem in Noordelijk Flevoland staat onder druk door een toenemende watervraag. Dit leidt tot een tekort aan drinkwater en proceswater van drinkwaterkwaliteit en tot een overvol afvalwatersysteem. Dit heeft negatieve effecten op woningbouw, bedrijfsleven en economische ontwikkeling.

Het (afval)watersysteem in dit gebied is complex, waardoor samenwerking essentieel is om tot oplossingen te komen. Daarom werken gemeente Noordoostpolder, gemeente Urk, Waterschap Zuiderzeeland, Vitens en Provincie Flevoland gezamenlijk aan een toekomstbestendig watersysteem vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid.

In de toekomst kunnen bewoners onbezorgd wonen en kunnen bedrijven zonder beperkingen (met betrekking tot het watersysteem) ondernemen.

Doel

Gezamenlijk ontwikkelen we een toekomstbestendig watersysteem in Noordelijk Flevoland, waarbij water niet de limiterende factor wordt voor verdere ontwikkeling op het gebied van woningbouw en bedrijvigheid.

Beoogde effecten

Noordelijk Flevoland heeft een toekomstbestendig watersysteem. Zo kunnen bedrijven (bestaand, nieuw, uitbreiding van), zonder zich zorgen te maken over de beschikbaarheid van (drink)water en de mogelijkheid om het niet herbruikbaar afvalwater af te voeren, onbekommerd ondernemen. De economie kan zich toekomstbestendig ontwikkelen waardoor werkgelegenheid behouden blijft. Ook hoeven de toenemende hoeveelheid inwoners zich geen zorgen te maken over de beschikbaarheid van drinkwater en een voorziening om het vrijkomend afvalwater te kunnen afvoeren. Het optimaliseren van de bestaande afvalwaterketen door het scheiden van waterstromen en het mogelijk centraal of decentraal zuiveren van het vrijkomend afvalwater op locatie draagt bij aan dit duurzame watersysteem.

Scope

Gericht op het realiseren van oplossingen op de korte termijn, en rekening houdend met de lange termijn, bedrijven en woningen binnen twee jaar voorzien van voldoende proceswater. Hierbij wordt rekening gehouden met het zuiveren van afvalwater, het circulair hergebruiken van water en grondstoffen waar mogelijk, en de mogelijkheid om niet herbruikbaar proceswater af te voeren.

5. Governance

Het gebiedsproces wordt aangestuurd door de Bestuurlijke Stuurgroep.

Het ambtelijke kernteam is het uitvoerende en coördinerende gremium. Het kernteam agendeert voor de stuurgroep en voert de besluiten van de stuurgroep uit. Het kernteam stuurt Themagroepen aan.

De Themagroepen dekken de onderwerpen waaraan binnen dit gebiedsproces wordt gewerkt, namelijk: Algemeen (Afval)water Assets (Prognoses en Capaciteiten) en Wet- en Regelgeving, Industrie en Woningbouw.

Noot: Eventueel wordt nog een 4de Themagroep toegevoegd, e.e.a. afhankelijk van besluit door Stuurgroep te nemen.

Zowel het kernteam als de Themagroepen kunnen worden ondersteund door externe experts.

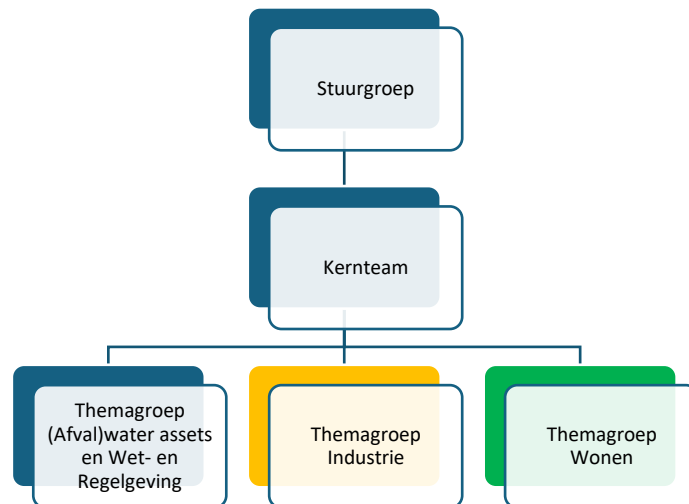
De beschrijving van de Projectorganisatie met rollen en verantwoordelijkheden is in Bijlage 2 opgenomen. De betrokken personen worden in Bijlage 3 genoemd.

De partnerorganisaties zullen een groot deel van de activiteiten voor eigen rekening invullen met eigen personeel, waaronder:

- Lid kernteam
- Themavoorzitter
- Leden themagroepen

- Inhoudelijk uitwerking van de producten van de themagroepen waaronder
 - Maken scenario analyses
 - Opstellen waterbalans en watervraag
 - Uitzoeken van relevante regelgeving
 - Opstellen beleidskaders
 - Uitvoeren variantenstudies
- Alleen waar nodig wordt er externe expertise ingezet, waaronder:
 - Kostenanalyses
 - Technologie varianten studies
 - Onafhankelijke vergelijkingen
 - Toegang tot of inzet van specifieke expertise en/of netwerk

In Bijlage 4 zijn de Themagroepen qua governance verder uitgewerkt.

Iedere partner heeft eigen taken/rollen, belangen en doelen.

- Het Waterschap wil Grip op de afvalwaterstromen van de bedrijven op Urk en NOP en onderzoek doen naar gezuiverd afvalwater als bron voor proceswater.
- Gemeente NOP wil dat de economische ontwikkeling niet wordt belemmerd, ze zijn het liefst zelfvoorzienend, ook voor water. Daarnaast wil de gemeente meer grip op de afvalwaterstromen.
- Gemeente Urk moet de Watervoorziening toekomstige grootverbruikers/bedrijven op nieuw bedrijventerrein 'Port of Urk' en ook Zwolsehoek oplossen en in het algemeen het drinkwatertekort Urk, ook voor burgers. Ook wil de gemeente meer grip op de afvalwaterstromen.
- Vitens wil samenwerken om te komen tot een toekomstbestendig watersysteem, waarmee passend gebruik van drinkwater voor burgers en bedrijven is.
- De provincie streeft naar een toekomstbestendig watersysteem als fundament voor een toekomstbestendige regionale economie, waar het goed leven en werken is en waar de watervoorzieningen en andere voorzieningen op orde zijn voor bedrijven en inwoners.

Meer uitleg is in bijlage 4 opgenomen.

6. Werkwijze (hoe?) en activiteiten

Activiteiten binnen de Themagroepen:

- De benodigde werkzaamheden worden binnen verschillende Themagroepen uitgevoerd en waar nodig onderling verbonden.
- Iedere Themagroep heeft deelthema's, onderwerpen waaraan wordt gewerkt en op te leveren producten.

In de volgende paragrafen is voor het kernteam en per themagroep de aanpak/werkwijze uitgewerkt.

6.1 Kernteam

Het kernteam heeft als centrale doel om de samenhang en coördinatie tussen de verschillende themagroepen te waarborgen. Door intensieve samenwerking en afstemming tussen Vitens, het waterschap Zuiderzeeland, de provincie Flevoland en de gemeenten Urk en Noordoostpolder werkt het kernteam aan een geïntegreerde aanpak die de gezamenlijke doelen van deze organisaties ondersteunt. Het team zet zich in om oplossingen te ontwikkelen die niet alleen duurzaam zijn, maar ook effectief inspelen op de verwachte groei in de regio. Zo zorgen zij ervoor dat de waterinfrastructuur en watervoorziening op elkaar afgestemd blijven en toekomstbestendig worden gemaakt.

In bijlage 5 staat het aantal uren en kosten wat gekoppeld is aan het kernteam beschreven.

6.2 Themagroep (Afval)water assets en Wet- en Regelgeving

Doelen

Binnen de themagroep ligt de focus op het in beeld brengen van de watervraag en de omvang van het afvalwateraanbod in de huidige situatie, evenals de prognoses voor de komende jaren. Ook worden de aanwezige en geplande capaciteiten van de (drink)waterassets voor Noordelijk Flevoland in kaart gebracht.

Door de capaciteiten te vergelijken met de watervraag en het afvalwateraanbod, kunnen knel- en aandachtspunten worden geïdentificeerd. Om een duidelijk kader te schetsen, is het belangrijk om de zorgplichten, belangen van de betrokken partijen en de wet- en regelgeving in kaart te brengen, zodat de (on)mogelijkheden bij het realiseren van een bepaalde oplossingsrichting duidelijk worden.

Daarnaast zullen voor specifieke aandachtsvelden, zoals brijnwater en de benutting van oppervlaktewater, de (on)mogelijkheden vanuit wet- en regelgeving worden belicht.

In relatie tot het kader kunnen we meerdere scenario's overwegen voor het vinden van oplossingen, zoals:

- Strikt de wet- en regelgeving hanteren
- Afwijkende beleidslijnen vaststellen

Deelnemende partijen:

Gemeente NOP, gemeente Urk, Waterschap Zuiderzeeland, Vitens en Provincie Flevoland, RWS

Resultaten

Het resultaat en de daarbij horende producten van de themagroep (Afval)water assets en Wet- en Regelgeving zijn:

- Prognoses
 - Weergave van zowel de groei in het aantal inwoners als de bedrijfsontwikkelingen
 - Vertaling van deze groei naar afvoerhoeveelheden (debieten) en vuillasten.
 - Prognose in beeld brengen voor de huidige situatie (Nu), de korte termijn en de langere termijn (2050).
 - Focus ligt in eerste instantie op situatie NU en de Ultra korte termijn.
 - Duidelijke prognoses weergeven van zowel drink-, afvalwater en proceswater voor een periode tot aan 2050
- Overzicht van de capaciteiten
 - Huidige capaciteit van riolering, transportsysteem en afvalwater zuivering in beeld.
 - Huidige capaciteit van drinkwatersysteem in beeld.
 - Welke investeringen/aanpassingen zijn al voorzien c.q. worden dus in de komende periode opgepakt. Betreffen zowel de investeringen aan het drinkwatersysteem als aan het afvalwatersysteem.
 - Beschrijving van aanwezige Capaciteiten van aanwezige Assets (Drinkwater, proceswater en afvalwater)
 - Beschrijving van Knel- en Aandachtspunten
- Knel- en Aandachtspunten (Afval)water
 - Beschrijving c.q. schets van afvalwatersituatie (rekening houdend met afvalwaterakkoord tussen gemeente Urk en Waterschap ZZL).

- Op een kaart kunnen we de knel- en aandachtspunten in beeld brengen.
- Knel- en Aandachtspunten Drinkwater
 - Beschrijving c.q. schets van drinkwaterproblematiek
 - Gebied Noordelijk Flevoland Ook in beeld brengen welke relatie er is met andere gebieden.
 - Op een kaart kunnen we de knel- en aandachtspunten in beeld brengen.
- Overzicht van zorgplichten
 - Een memo met een beschrijving van de huidige zorgplichten.
 - In samenhang met de zorgplichten worden ook belangen en ambities van de betrokken partijen in beeld gebracht.
- Overzicht wet- en regelgeving
 - Een memo over algemene en meer specifieke Wet- en Regelgeving.
 - Algemeen Water regelgeving
 - Specifieke Water regelgeving
 - “Toekomstige” wet- en regelgeving

Activiteiten

Voor gedetailleerde beschrijving en raming van benodigde uren en budgetten in 2025 zie bijlage 5.

6.3 Themagroep Industrie

Doelen

Binnen de themagroep industrie ligt de focus op

1. Inzicht in knelpunten (vanuit bedrijfsleven gezien) van de groot zakelijke watervoorziening van drinkwaterkwaliteit Noordelijk Flevoland.
2. Bedrijven op korte termijn (<2 jaar) voorzien van voldoende toekomstbestendig proceswater. Daarbij rekening houdend met het zuiveren van afvalwater en waar mogelijk het circulair hergebruiken van water en grondstoffen en de mogelijkheid om zich te ontdoen van niet herbruikbaar proceswater.

Deelnemende partijen:

Gemeente NOP, gemeente Urk, Waterschap Zuiderzeeland, Vitens, Provincie Flevoland, VVU en Groot Zakelijk Watergebruiker NOP

Resultaat en Producten

Het resultaat en de daarbij horende producten van de themagroep industrie zijn:

- Rapportage “Knelpunten grootzakelijk drinkwatervoorziening Noordelijk Flevoland” (inclusief knelpunten in economische tariefstelling)
- Realisatieplan “Proceswatervoorziening Noordelijk Flevoland”
- Een gedragen oplossing voor de groot zakelijke drinkwatervoorziening Noordelijk Flevoland
- Overeenkomst (deal) met de stakeholders over de voorziening van proceswater. Businesscase (incl organisatie, financiering en draagvlak)

Resultaten

- Draagvlak creëren bij bedrijfsmatige grootverbruikers van drinkwater voor een toekomstbestendige oplossing van proceswatervoorziening en afvalwaterverwerking
- In kaart brengen zakelijke watervraag
- Analyse van afvalwaterproblematiek bij GV
- In beeld brengen van alternatieven voor het verzorgen van voldoende proceswater
- Ontwikkelen van scenario's voor toekomstbestendige proceswatervoorziening en afvalwater verwerking
- Uitwerken van voorkeursscenario in businesscase met realisatieplan

Voor gedetailleerde beschrijving en raming van benodigde uren en budgetten in 2025 zie bijlage 5.

6.4 Themagroep Woningbouw

Doel:

Binnen de themagroep wonen ligt de focus op:

1. Het voorzien van alle woningen van voldoende drinkwater.
2. Het verzorgen van voldoende capaciteit voor inzamelen, afvoeren en zuiveren van afvalwater.

Te bereiken door

1. **Waterbesparing** bestaande woningen en nieuwe woningen/woonwijken
2. Inzet van **hemelwater**, o.a. winnen (scheiden stelsels, verminderen van het verhard oppervlakte), transport, opslag/bergen en **veilig gebruik**
3. Toepassen van **nieuwe sanitatie concepten** (incl. winnen grondstoffen) waar mogelijk en haalbaar

Deelnemende partijen:

Gemeente NOP, gemeente Urk, Waterschap Zuiderzeeland, Vitens en Provincie Flevoland, Woningbouwcorporaties Mercatus en Patrimonium, en (Horizon Flevoland)

Resultaten

- Rapportages
 - Inventarisatie huidige aanwezige stedelijke watersysteem, bijv. bergings, zuiverings- en transportmogelijkheden hemelwater, verharding verminderen tbv benutten infiltratie, etc.
 - Doorvertaling van het inzicht in de huidige wet-/regelgeving en eventuele belemmeringen hierin naar acties
 - Scenariostudie en systeemkeuze naar de mogelijke en haalbare oplossingen/innovaties
- Realisatieplan
- Communicatieplan
- Goedgekeurd beleid
- Ondertekend contract/overeenkomst met alle stakeholders: Dit contract verdeelt verantwoordelijkheden en risico's bij innovaties, zoals het gebruik van hemelwater in nieuwe woningen, om de lasten niet volledig bij de aannemer te leggen.
- Sluitende financieringsplan (incl. organisatie, financiering en draagvlak)
- Subsidieregeling gemeente NOP

Activiteiten

Voor gedetailleerde beschrijving van activiteiten en raming van benodigde uren en budgetten in 2025 zie bijlage 5.

7. Capaciteit en middelen

De zaken zoals beschreven in dit plan van aanpak vragen inzet van capaciteit vanuit de verschillende organisaties. Daarnaast is er budget nodig voor het inhuren van specialistische expertise voor verschillende onderdelen. Samengevat voor 2025 betekent dit de volgende inzet van mensen en middelen.

De ureninzet van de eigen organisatie is voor eigen rekening.

De externe kosten worden gelijkelijk verdeeld over de vijf deelnemers: provincie Flevoland, Waterschap Zuiderzeeland, Gemeente Urk, Gemeente Noordoostpolder, Vitens. Voor 2025 bedraagt de in-kind bijdrage per partij € 26.000,-

Partij	Ureninzet
Provincie Flevoland	880
Waterschap Zuiderzeeland	576
Gemeente Urk	696
Gemeente Noordoostpolder	640
Vitens	452

	Externe Kosten
Algemeen	€ 9.600
Themagroep (Afval)water assets en Wet- en Regelgeving	€ 12.800
Themagroep Industrie	€ 52.480
Themagroep Wonen	€ 32.000
Onvoorziene kosten	€ 23.120
Totaal	€ 130.000

Voor een gedetailleerde beschrijving van activiteiten en raming van benodigde uren en budgetten in 2025 zie bijlage 5.

- Alle partijen in het gebiedsproces committeren zich aan de financiële en tijd/uren inspanningen die geleverd moet worden om te komen tot een succesvol gebiedsproces
- De partijen leveren hun input op het afgesproken tijdstip aan
- Alle partijen handelen in vertrouwen naar elkaar en zijn transparant ten opzichte van elkaar
- Indien gedurende het uitwerken blijkt dat inzet of budget niet toereikend is, dan zal allereerst in het kernteam worden besproken hoe hiermee om te gaan. Indien noodzakelijk zal een aanvullend voorstel aan de stuurgroep worden voorgelegd.

8. Planning

Fasering met mijlpalen per fase

jaar	omschrijving	mijlpalen	opmerking
2024	Opdrachtoomschrijving voor het maken van een PvA en opzetten van een gebiedsproces	November: - 80% PvA	
2025	PvA verder ontwikkelen Uitvoeren PvA Eind 2025: opstellen uitvoeringsplan op basis van resultaten themagroepen	Q1: Goedgekeurd PvA Hele jaar: activiteiten December: - goedgekeurd Uitvoeringsplan - Voortgangsrapportage	
2026 en verder	Realisatie van de projecten uit uitvoeringsplan	December: - Lijst met resultaten	

Onderwerp	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Prognose & Capaciteiten				
Wet- en Regelgeving & Zorgplichten				
Langere termijn Watervoorziening				
Brijnproblematiek				
In beeld brengen bedrijven				
Bedrijfsafvalwater problematiek				
Hoe kunnen we Proceswater verzorgen				
Huidige afvalwaterverwerking bij Bedrijven				
Business en Valuecase Bedrijfsafvalwater				
In kaart brengen huidige stedelijke watersysteem mbt inzet hemelwater				
Doorvertaling inzicht wet-/regelgeving naar actieplan				
Uitvoeren scenariostudie				
Opzetten communicatieplan				
Goedgekeurd beleid intern stakeholders				
Sluitend financieringsplan				
Contract samenwerking mbt risico's en kosten				
Uitwerken van voorkeurscenario in businesscase met realisatieplan				
Realisatie oplossing voor korte termijn drinkwatertekort NF				
Subsidieregeling gemeente NOP				
Integraliteit en de scope afbakenen				
Samenvoegen tot een geheel				

BIJLAGE 1 – Toelichting zorgplicht

Voor wat betreft de zorgplicht voor drinkwater: de zorgplicht voor drinkwater is een plicht die alle bestuursorganen van overheden dragen. Dit betekent dat zowel Provinciale Staten (PS), Gedeputeerde Staten (GS), burgemeesters en wethouders (B&W), de gemeenteraad, alsook de dagelijkse en algemene besturen van de waterschappen verantwoordelijk zijn om *met én voor elkaar* de openbare drinkwatervoorziening duurzaam en veilig te stellen. De nadruk ligt op samenwerking, aangezien de zorgplicht zelfs zo ver gaat dat wanneer een bepaalde regio of provincie niet zelfstandig in de drinkwaterbehoefte kan voorzien, omliggende overheden verplicht zijn te ondersteunen, zelfs wanneer zij in een ander grond- of grensgebied liggen. Zo kunnen er voor één enkel voorzieningsgebied meerdere overheden verantwoordelijk zijn voor de drinkwatervoorziening, waarbij ook de ministeries en het Rijk niet zijn uitgezonderd.

Gemeentelijke Watertaken in Noordoostpolder en Urk

De gemeenten Noordoostpolder en Urk hebben drie specifieke watertaken waarvoor eveneens zorgplichten gelden. Deze taken zijn als volgt:

- Inzameling en transport van stedelijk afvalwater
- Inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater
- Aanpak en het voorkomen van grondwaterproblemen in bebouwd gebied

Bij deze taken begint de zorgplicht feitelijk bij de percee-eigenaar. Perce-eigenaren zijn verantwoordelijk voor het beheer van hemel- en grondwater op hun eigen terrein. De gemeente wordt pas verantwoordelijk op het moment dat redelijkerwijs niet van de perce-eigenaar kan worden verwacht dat deze taak zelfstandig wordt uitgevoerd.

Zorgplicht voor Stedelijk Afvalwater

In het gemeentelijk rioleringsstelsel zamelt de gemeente het stedelijk afvalwater in dat afkomstig is van private percelen. Dit afvalwater wordt via het rioolstelsel afgevoerd naar het overnamepunt bij het hoofdrioolgemaal van het waterschap. Vanaf dit overnamepunt neemt het waterschap de verantwoordelijkheid voor de verdere verwerking en behandeling van het afvalwater over.

Het afvalwater wordt vervolgens door het waterschap via de hoofdgemalen afgevoerd naar de afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) in Tollebeek. Op deze installatie wordt het afvalwater gezuiverd voordat het uiteindelijk wordt geloosd in het ontvangende oppervlaktewater van de Urkervaart.

Door deze zorgvuldige samenwerking tussen gemeenten, waterschappen en perce-eigenaren wordt het watersysteem in Noordoostpolder en Urk duurzaam beheerd, zodat waterkwaliteit en veiligheid op een hoog niveau blijven en voldoen aan de zorgplichten die bij deze watertaken horen.

BIJLAGE 2 - Governance: rollen en verantwoordelijkheden

Stuurgroep

- Het gebiedsproces heeft een Stuurgroep bestaande uit 1 bestuurder per organisatie.
[Zie Bijlage 2 voor de betrokken personen]
- De stuurgroep wordt voorgezeten door de portefeuillehouder water van de provincie Flevoland.
- De voorzitter wordt ondersteund door provinciale ambtenaren (voorbereiding, verslaglegging, communicatie, etc.).
- De Stuurgroep komt 3 maal per jaar bij elkaar om geïnformeerd te worden over de voortgang, zo nodig bij te sturen en besluiten te nemen. Indien de situatie daarom vraagt kan er een extra stuurgroep bij elkaar worden geroepen.
- De Stuurgroep vergaderingen worden voorbereid door het Kernteam
- Besluiten en opdrachten van de stuurgroep worden door het Kernteam opgepakt, uitgewerkt en terug gekoppeld.
- De Stuurgroep kan qua samenstelling worden aangepast als de Stuurgroep dat wenselijk vindt.
- Belangrijker partijen voor het gebiedsproces zijn VVU en Rijkswaterstaat. Deze partijen worden direct via de themagroepen betrokken.
- Externe partijen kunnen worden uitgenodigd voor de stuurgroepoverleggen om agendapunten te introduceren/te bespreken.

Kernteam

- Het Kernteam wordt voorgezeten door de provincie Flevoland. De voorzitter van het kernteam wordt ondersteunt door een secretaris.
- De leden van het kernteam zijn afkomstig van gemeente NOP, gemeente Urk, Waterschap Zuiderzeeland, Vitens en provincie Flevoland (elke organisatie heeft dus 1 lid in het kernteam).
[Zie Bijlage 2 voor de betrokken personen]
- Het Kernteam is het uitvoerend orgaan voor wat betreft communicatie met en opdrachten/vragen van de Stuurgroep.
- Het kernteam is gezamenlijk en integraal verantwoordelijk voor de voortgang van het proces en voor de bewaking van het budget/inzet uren/planning.
- Het Kernteam stuurt de Themagroepen aan.
- Indien het kernteam behoefte heeft aan externe expertise, dan wordt deze pas ingezet na bespreking en akkoord van het kernteam
- Indien er discussie is binnen het kernteam of er gestemd moet worden, dan heeft elk lid van het kernteam 1 stem. Indien de stemmen staken, dan besluit de voorzitter.

Themagroepen

Om alle doelen binnen dit gebiedsproces te realiseren wordt gewerkt in verschillende themagroepen, dit zijn de themagroepen Algemeen (prognose en wet-/regelgeving), Industrie en Woningbouw.

- Een themagroep bestaat uit deelnemers met relevante kennis en kunde van de partnerorganisaties of andere relevante organisaties
- Voor het trekkerschap van de themagroepen wordt gewerkt met duo's: een themagroepvoorzitter welke tevens lid is van het kernteam en een andere kernteamlid. Door te werken met duo's wordt geborgd dat het brede belang en het bredere vraagstuk/integraliteit geadresseerd wordt. De rolverdeling is:
 - themagroepvoorzitter is primair verantwoordelijk voor:
 - het functioneren van de themagroep
 - het (doen) realiseren van de resultaten
 - het bewaken van de integraliteit en afstemming binnen de themagroep, maar ook over de themagroepen heen en de planning
 - het 'duo-lid' is primaire sparringpartner van de themagroepvoorzitter, bewaakt samen met de themagroepvoorzitter de breedte, integraliteit en afstemming binnen de themagroep, maar ook over de themagroepen heen
- Een themagroep kan onderwerpen agenderen voor het kernteam.
- Indien een themagroep behoefte heeft aan externe expertise, dan wordt deze pas ingezet na bespreking en akkoord van het kernteam.

BIJLAGE 3

Bestuurders Stuurgroep

- Sjaak Simonse (voorzitter), Gedeputeerde provincie Flevoland
- René van Amersfoort, Wethouder Gemeente Noordoostpolder
- Willem Foppen, Wethouder Gemeente Urk
- Nancy Mosterman, Strategisch omgevingsmanager Vitens
- Jo Caris, Heemraad Waterschap Zuiderzeeland (WSZZ)

Ambtenaren Kernteam

- Rogier Wilms (voorzitter kernteam) – provincie Flevoland
- Niek van Wiggen (secretaris kernteam) – provincie Flevoland
- Sylvain Ligtenberg - gemeente Urk
- Jehannes de Leeuw – gemeente NOP
- Marjan Vervoort – Vitens
- Rien de Ridder - WSZZ
- Angelique Hoek - Provincie Flevoland

Ambtenaren themagroepen

- Themagroep Algemeen
 - Themavoorzitter Rien de Ridder van Waterschap Zuiderzeeland
 - Duo Marjan Vervoort (Vitens)
- Themagroep Industrie
 - Themavoorzitter Sylvain van Ligtenberg van gemeente Urk
 - Duo Angelique Hoek (provincie)
- Themagroep Woningbouw
 - Themavoorzitter Jehannes de Leeuw van gemeente NOP
 - Duo: Angelique Hoek (provincie)

Direct belanghebbenden

- Dick Rouwenhorst, Hoofd Netwerkontwikkeling en Visie Midden Nederland Rijkswaterstaat
- Mattie Busch, directeur Netwerkontwikkeling Midden-Nederland Rijkswaterstaat
- Rein Brands, Manager VVU (Vereniging Visverwerkende Urk)
- Marten Poelman (voorzitter VVU)

Externe expertise

In het traject van het opstellen van het plan van aanpak is aanvankelijk gebruik gemaakt van externe expertise voor zowel het proces als voor inhoudelijke advisering. Deze diensten zijn geleverd door:

- Martijn Bijmans, Projectleider Watervoorziening Noordelijk Flevoland (en tevens betrokken bij Waterlab)
- Maaïke Klomp, Projectleider Watervoorziening Noordelijk Flevoland (en tevens betrokken bij project Gietwater Luttelgeest)

Gedurende dit traject is het kernteam tot het inzicht gekomen dat het proces (o.a. doelstellingen, inrichten governance, samenwerking, agendering, etc.) vanuit de eigen organisaties gevoerd dient te worden. De externe expertise dient vooral ingezet te worden voor technisch inhoudelijke vraagstukken en zo nodig voor uitwerking van zaken die door de eigen organisaties niet geleverd kan worden.

Voor het vervolg zal inhuur van externe expertise afhankelijk zijn van waar de themagroepen en het kernteam behoefte aan heeft. Hierbij kan het wenselijk zijn om te werken met een 'strippenkaartconstructie', waarbij inzet flexibel geregeld kan worden. Hierbij heeft het de voorkeur om bij verschillende personen (met verschillende expertise en competenties) zo'n overeenkomst aan te gaan. Hiervoor zal een (flectender) aanbestedingsprocedure gelopen worden.

BIJLAGE 4 – Overzicht partners met hun taken/rollen, belangen en doelen

Betrokken partners met hun taken en rollen, belangen en doelen

Partner	Taken en rollen	Belangen	Doel
Waterschap Zuiderzeeland (WSZZ)	De waterbeheerder in Flevoland (+ klein deel van Friesland en Overijssel). WSZZ beheert in dit gebied alle dijken, watergangen, gemalen en waterzuiveringen. Hiermee zorgt WSZZ voor veiligheid en voldoende en schoon water. Waterkwaliteit is onderdeel hiervan.	Voldoende capaciteit voor het transporteren en zuiveren van afvalwater.	Grip op de afvalwaterstromen van de bedrijven op Urk en NOP. Onderzoek naar gezuiverd afvalwater als bron voor proceswater.
Gemeente NOP	Zie voor taken: Taken van een gemeente Gemeenten Rijksoverheid.nl	Voldoende water in NOP, zowel voor bedrijven als inwoners. Ontwikkeling van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen – inzicht in het toepassen van haalbare nieuwe sanitatie technieken	Ontwikkeling van NOP wordt niet belemmerd, liefst zelfvoorzienend, ook voor water
Gemeente Urk	Zie voor taken hierboven	Voldoende water op Urk, zowel voor bedrijven als inwoners.	Watervoorziening toekomstige grootverbruikers/bedrijven op nieuw bedrijventerrein 'Port of Urk' en ook Zwolsehoek. Oplossen drinkwater-tekort Urk.
Vitens	Het winnen, zuiveren en leveren van meer dan 340 miljoen liter drinkwater per jaar aan zes miljoen klanten.	Overschrijding vergunning grondwaterwinning Sint Jansklooster moet worden opgelost terwijl de drinkwatervraag stijgt. Wettelijk is er de verplichting om burgers van drinkwater te voorzien.	Samenwerken om tot oplossingen te komen zodat voldoende drinkwater voor burgers beschikbaar is
Provincie Flevoland	Zie voor taken: Provincie voert landelijk en eigen beleid uit Provincies Rijksoverheid.nl	Realisatie van een toekomstbestendige regionale economie, een regio waar het goed leven en werken is en waar de voorzieningen op orde zijn voor bedrijven en inwoners.	Een toekomstbestendig watersysteem Noordelijk Flevoland realiseren door samenwerken te stimuleren, mee te werken waar mogelijk, te faciliteren, te organiseren.
Direct betrokkenen			
Rijkswaterstaat Midden Nederland (RWS-MN)	RWS-MN verzorgt onderhoud, beheer en aanleg van (snel)wegen in Utrecht en Flevoland. inclusief de Veluwe Randmeren en de Afsluitdijk. In het waterrijke gebied (het Amsterdam Rijnkanaal en het IJsselmeergebied inclusief de Randmeren en de Afsluitdijk) beheren we vaarwegen en zorgen we voor voldoende (zoet)water met een goede waterkwaliteit.	Vanuit de functie van beheerder en vergunningverlener IJsselmeerwater – de kwantiteit en kwaliteit van het IJsselmeerwater in stand houden.	Het, binnen de mogelijkheden van het IJsselmeer, verlenen van vergunningen voor zowel de winning van IJsselmeerwater als lozing van gezuiverd afvalwater.
VVU*	zet zich in voor de behartiging van de gezamenlijke belangen van de Urker visindustrie	Het vertegenwoordigen van de sector in overlegorganen, waar het gaat over de toekomst van de sector, en de positie van de visindustrie	Toekomstbestendige vissector met voldoende nuts voorzieningen voor de huidige maar ook de nieuwe visverwerkende bedrijven
Eventueel toekomstige leden			
Provincie Overijssel**	Zie voor taken: Provincie voert landelijk en eigen beleid uit Provincies Rijksoverheid.nl	Vergunningverlener voor o.a. grondwaterwinning Sint Jansklooster. Beschermen natuur Weerribben Wieden, tegengaan verdroging	Vergunde winningshoeveelheid handhaven

* VVU = Vereniging Visgroothandelaren Urk

** Omdat de grondwaterwinning in Provincie Overijssel plaatsvindt en de drinkwater infrastructuur vanuit Overijssel naar Noordelijk Flevoland loopt is het logisch dat provincie Overijssel ook zitting neemt in de Stuurgroep en wellicht ook Kernteam. Deze vraag ligt nu bij provincie Overijssel.

BIJLAGE 5: Ramingen themagroepen

Totaal

	#	Extern kennis					Kernteam leden NF					Extern opdracht
		BKU	WU	BN	RWS	Wooncorp	Vitens	WS	Urk	NOP	Prov	
Kernteam							7,5	7,5	7,5	7,5	40	7,5
Themagroepen												
Themagroep (Afval)water assets en Wet- en Regelgeving	1	1	1				16	28	12	12	20	10
Themagroep Industrie	7,5	7,5	7,5	13,5			13,5	17	46,5	10	25	41
Themagroep Wonen						13	19,5	19,5	21	50,5	25	25
Totaal aantal dgn	8,5	8,5	8,5	13,5	13		56,5	72	87	80	110	83,5
Tarief per dag	pm	pm	pm	pm	pm		pm	pm	pm	pm	pm	€ 1.280
Onvoorziene kosten												€ 23.120
Totale kosten		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	€ 130.000

De inzet is uitgedrukt in dagen. De inzet van de BKU, VVU, BNV, RWS, Wooncorp, Vitens, Waterschap Zuiderzeeland, gemeenten Urk en Noordoostpolder en provincie Flevoland vindt voor eigen rekening plaats.

Themagroep Industrie

[illegible]

[illegible]

Themagroep Wonen

#	Extern kennis Woncorp	Kernteam leden NF						Extern opdracht
Projectorganisatie		Vitens	WS	Urk	NOP-ondersteuning	NOP	Prov	
Inplannen maandelijkse bijeenkomst 2025 (muv zomerperiode)					2			
Bijeenkomsten voorbereiden, bijwonen en verslaglegging	5	5	5	5	10	5	5	
Aanwezig watersysteem								
Inventariseren 0-situatie per woonkern naar drinkwatervraag en afvoer afvalwater		1	1		1			
Prognose te verwachten groei/krimp per kern/woonwijk 2030-2050	0,5			0,5	1	0,5	1	
vaststellen van knelpunten daarna optimaliseren watersysteem om stagnatie woningbouw te kunnen oplossen		2	2	2	1	2		
Effect van waterbesparing bij watervraag levering drinkwater en de afvoer van afvalwater		1	1	0,5	1	0,5	2	
Hergebruik van grijswater		0,5	0,5	0,5	1	0,5		1
Woonbehoefte naar demografie								
Voor wie bouwen wij?	1			1	1	1	2	
Innovatie								
Gebruik van regenwater	1			1	1	1	1	1
Hergebruik van grijswater	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	1	0,5
Haalbaarheid alternatieve bronnen voor gebruik woningen	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1
Haalbaarheid nieuwe sanitatie	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1
Haalbaarheid pilots samenhang nieuw te ontwikkelen of grootschalige herinrichting woningbouwprojecten			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1
Gedeelde doelen en oplossingen om te kunnen voldoen aan de watervraag								
Kansen voor subsidie							1	1
Alternatieven voor gebruik drinkwater								
Kostenvergelijk nieuwbouw in vergelijking tot bestaande bouw		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5
Wet- en Regelgeving		0,5	0,5	0,5			0,5	1

[illegible]